Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

# STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS *LXXIV* KONFERENCIJA

Vilnius, 2022 m. gegužės 16–20 d.

**PRANEŠIMŲ TEZĖS**

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė dr. Simona KILDIENĖ*

VILNIAUS UNIVERSITETO LEIDYKLA

2022

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
Dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Prof. dr. Marius Miglinas
Dr. Arnas Bakavičius
Dr. Žymantas Jagelavičius
Dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė
Dr. Sigitas Ryliškis
Dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Dr. Živilė Gudlevičienė
Dr. Viktorija Andrejevaitė
Artūras Mackevičius
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Teresė Palšytė
Dr. Valerij Dobrovolskij

Organizacinis komitetas:

Eglė Stukaitė-Ruibienė
Vaiva Žygaitytė
Giedrius Ledas
Karina Mickevičiūtė
Karolina Misevičiūtė
Sigutė Miškinytė
Ieva Janiškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Klaudija Bičkaitė
Gabrielė Lisauskaitė
Aurelija Kemežytė
Elena Čijauskaitė
Aistė Račaitė
Violeta Ševčenko
Tautvilė Smalinskaitė
Inga Česnavičiūtė
Gabija Biliūtė
Šarūnas Raudonis
Kristijonas Puteikis
Monika Orvydaitė
Kristina Vickutė
Milda Gataveckaitė
Gabrielė Gogelytė
Greta Stonkutė
Vytautas Matiulevič
Paulius Dobrovolskis
Deimantė Roličiūtė
Roberta Kiaulakytė
Greta Kazlauskaitė
Veronika Everatt
Mindaugas Mikutavičius
Simona Loginovaitė
Ema Jorgensen
Modesta Ralytė
Julija Bitautaitė
Augustinas Rukas

ISBN 978-609-07-0737-1 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2022
© Vilniaus universitetas, 2022

# KETURIASDEŠIMTMEČIŲ IR VYRESNIŲ MOTINŲ SOCIALINIŲ, DEMOGRAFINIŲ, SVEIKATOS IR FIZINĖS BŪKLĖS RODIKLIŲ CHARAKTERISTIKA IR DINAMIKA 1995–2020 METAIS (1995–2020 M. GIMIMŲ MEDICININIAIS DUOMENIMIS)

**Darbo autorės.** Ema MILIŪTĖ, Gerda ŠLAŽAITĖ (II kursas).

**Darbo vadovė.** Doc. dr. Eglė Marija JAKIMAVIČIENĖ, VU MF BMI Anatomijos, histologijos ir antropologijos katedra.

**Darbo tikslas.** Nustatyti 1995–2020 metais gimdžiusių keturiasdešimtmečių ir vyresnių motinų sociodemografinius rodiklius, sveikatos būklės ypatumus ir su nėštumu susijusių patologijų paplitimą.

**Darbo metodika.** Naudota Higienos instituto gimimų medicininių duomenų bazė. Iš viso atrinktos 19497 moterys, kurios 1995–2020 metais gimdė būdamos 40 m. ir vyresnio amžiaus. Nagrinėti motinų sociodemografiniai rodikliai, nėštumo anamnezės veiksniai, gyvenimo būdo įpročiai, nėštumo metu nustatytos patologijos, lėtinės ligos ir gimdymo ypatumai. Statistinei analizei naudota MS Excel 2016 programa. Rezultatų skirtumo tarp grupių statistinis reikšmingumas nustatytas naudojant Chi kvadrato testą. Rezultatai laikomi statistiškai reikšmingais, kai $p<0,05$.

**Rezultatai.** 1995 – 2020 m. laikotarpiu 40 m. ir vyresnių gimdyvių skaičius augo: 1995 m. pagimdė 563 (1,4%), 2020 m. – 848 motinos (3,7%), nors bendras gimdymų skaičius Lietuvoje mažėjo. Vidutinis vyresnių motinų amžius buvo 41,4 m. (± 1,59 m.). 72,83% moterų buvo lietuvių tautybės. 45,26% motinų gyveno viename iš penkių didžiųjų Lietuvos miestų (28,34% – Vilniuje, 6,95% Kaune ir 4,58% Klaipėdoje), 31,57% motinų gyveno kaime. Dominavo ištekėjusios (77,79%) ir aukštesnį nei vidurinį išsilavinimą turinčios moterys (58,34%.). Lyginant su bendra populiacija statistiškai reikšmingai mažiau moterų nėštumo metu rūkė (5,51%), tačiau daugiau vartojo alkoholį ir narkotikus (0,51%). Vyresnės nėščiosios reikšmingai dažniau buvo nutukusios (6,59%), turėjo nepalankią akušerinę anamnezę (21,60%), joms dažniau diagnozuota nėštumo patologija (39,67%). Lyginant su bendra populiacija, 40 m. ir vyresnės moterys statistiškai reikšmingai dažniau gimdė trečią ir paskesnį kartą (44,92%). Vyresnio amžiaus motinos rečiau gimdė savaime natūraliais gimdymo takais (69,65%); joms dažniau buvo atliekamas cezario pjūvis (26,50%). Nors šio amžiaus grupei gimdymo sužadinimas taikytas dažniau nei bendrai populiacijai, skirtumas nebuvo statistiškai reikšmingas. Lyginant su bendra populiacija nustatyti statiškai reikšmingi sergamumo lėtinėmis ligomis skirtumai: vyresnės motinos dažniau sirgo I ir II tipo CD, širdies ir kraujagyslių ligomis. Tokioms gimdyvėms reikšmingai dažniau diagnozuotas priešlaikinis vandenų

nutekėjimas (15,86%), hipertenzija (5,56%), vaisiaus hipoksija (2,63%), preeklampsija (2,06%). Gimdymo komplikacijas vyresnės motinos patyrė rečiau, tačiau statistiškai reikšmingai dažniau pasitaikė vaisiaus hipoksija, greitas gimdymas. Vyresnio amžiaus nėščiosioms reikšmingai dažniau buvo diagnozuotas nevaisingumas ir stimuliuota ovuliacija (3,59%; bendroje populiacijoje – 1,87%; $p<0,05$). Dirbtinio apvaisinimo taikymo dažnis tarp vyresnių ir bendros populiacijos moterų reikšmingai nesiskyrė.

**Išvados.** 1995 – 2020 metų laikotarpiu vyresnių motinų gimdymų daugėjo. Pusė vyresnių moterų gimdė trečią ir paskesnį kartą, jos reikšmingai dažniau buvo aukštesnio išsilavinimo, gyveno didžiuosiuose miestuose. Keturiasdešimtmetės ir vyresnės moterys reikšmingai dažniau sirgo lėtinėmis ligomis, patyrė nėštumo patologijas, gimdymas dažniau užbaigtas cezario pjūvio operacija.

**Raktažodžiai:** Gimdymas; nėščiųjų ligos; nėštumo patologija; vyresnio amžiaus motinos.